

CHEMAREA

TINERIMEI ROMÂNE

ABONAMENTUL:

Pe un an Lei 360.—
Pe un jumătate an Lei 180.—
Pe 3 luni Lei 100.—

REDACȚIA:

Cluj, Strada Regina Maria No. 11. — Telefon 13-31
ADMINISTRAȚIA:
Cluj, Strada Regina Maria No. 19. — Telefon 10-86.
Correspondența administrației: Căsuța poștală 76.

ANUNȚURI DUPĂ TARIF SE PRIMESC LA
ADMINISTRAȚIA ZIARULUI

CLUJ, STRADA REGINA MARIA No. 11

Încă odată armata și politica

„Un grup“ de tineri ofițeri publică în „Cuvântul“ din 7 I. crt. o scrisoare către Ministrul de Război, al cărei conținut, neobișnuit de grav, ne obligă să examinăm situația creată armatei după marele război al unirii, să tragem concluziile ce se impun și să ne spunem cuvântul răspicat, sincer și lipsit de patimă în această chestiune de primordială importanță națională.

Deși războiul de dezrobire în ultimele lui acorduri se transformă în glorie națională (drapelele victorioase-lor armate fălăiau mândre în trufașa Budapeșta pe palatul regilor maghiari) totuși armata n'a eșit din această încredere gigantică cu moralul ridicat. Nepregătită pentru un război modern de dimensiunile și desfășurările de forțe a aceleia, care a bătuit peste Europa, totuși armatele noastre au fost nevoite să înfrunte avalanșa formidabilă a teutonilor, strașnic organizați, dotați cu material de război, deprinși cu tactica și caracterul luptei moderne și pe culmile apogeului succeselor militare. Din această măsurare de forțe, absolut inegale, trupele noastre au trebuit să iasă învinge, și durere foarte curând. Războiul de defensivă, retragerea rapidă, restrîștea dela lași, toate acestea nu erau factori de ridicare a moralului și mândriei unei oaste. Nu uităm triumful morții, nu uităm supremul elan de conștiință națională al ostașilor noștri în cele mai crâncene dar victorioase lupte dela Oituz, Mărăști și Mărășești lupte pentru „a fi sau a nu fi“, totuși trebuie să recunoască oricine, că în aceste ultime faze ale războiului de desperare s'au măcinat energiile morale și fizice.

Proasta pregătire a războiului de către Ilescu-Turtucaia a contribuit bineînțeles în măsură considerabilă la eșecurile suferite.

În această stare de spirit s'a organizat din nou armata noastră, lipsită și de data aceasta de echipament, armament și întreg mecanismul necesar unei acțiuni de stil mare. Dacă totuși am ajuns până în Budapeșta, aceasta se datorește vitejiei ostașului român și mândriilor lor conducători, gata să aducă oricând jertfa supremă.

Să nu iutăm că la mijloc era idealul secular.

De aci începe decadența nimbului armatei. Fel de fel de preocupări — nu de ordin militar — frecările cu populația, regretabile incidente cu autoritățile civile, uitări de sine, asupra cărora nu vrem să insistăm, au contribuit foarte mult la scăderea prestigiului armatei.

Urmează demobilizarea, cu toate

mizeriile unei gestiuni militare limitată la extrem. Mai mare-ți era jalea când priveai un soldat ca înfățișare. Neajunsuri peste neajunsuri în sânul trupurilor de trupă. Hrana cailor și a oamenilor, echipamentul, toate insuficiente; gărzile, detașările, corvezile absorbeau întreaga trupă: Regimentele existau numai pe hârtie. A face instrucție în asemenea condițiuni era egal cu imposibilul. O jenă grozavă cuprîndea corpul ofițeresc. Și în această situație comandamentele superioare credeau că pot ajuta prin ordine strict confidentiale, prin care se făceau observații comandanților de regimente, la a căror sarcină cădea soluționarea tuturor mizeriilor.

Între timp soldele devin tot mai insuficiente, tratamentul rezervat ofițerilor de către comandamentele superioare tot mai insuportabil, ceea ce provoacă era demisiilor sau „valul“ demisiilor, dacă vreți. Mutări peste mutări, intervenționism, „lucrări“ prin protecțiile dela centru, sistemul nenorocit de înaintare cu aprecieri „individuale“ și pe sprânceană și prin dame voalate (și astăzi mai sunt nemulțumiți: seria locotenenților 1917 Oct. 1) nedreptățile persecuțiile etc. etc. au produs curentul de nemulțumire, care la rândul lui a provocat demisiile în bloc.

Putem afirma că în această eră a demisiilor armata a pierdut un considerabil contingent din cei mai valoroși. Criza morală și materială s'au agravat, la ceea ce au contribuit și stările excepționale de azi. Indreptările de solde au venit totdeauna cu cinci minute mai târziu și diferența în minus creștea tot mai mare. Evident, că în asemenea împrejurări amărăciunea și groaza de cariera militară a ajuns culmea.

Urmează o epocă de criză în recrutarea elevilor liceelor militare. Nu se găsesc concurenți suficienți. Condițiunile aspre se îndulcesc, iar drept rezultat selecționarea devine fictivă.

Ofițerii cu plângeri găsind tot mai mult sprijin la politicieni, rude și cunoscuți, și neobținând pe cale legală împlinirea dezideratelor lor, legitime sau nu, se aruncă tot mai adânc în vâltoarele politice active, vroind să servească pe binevoitorii lor. Guvernele prin intermediul partizanilor politici se folosesc tot mai mult de armată, pentru interese politice așa că aceasta ajunge la cele din urmă în trista situație a fi pusă sub ordinele agenților electorali, iar unii ofițeri să sprijine pe față partidul guvernamental. Mulți ocupă funcții politice și părăsesc mai bine armata decât să se întoarcă la

unitățile lor Era „meritelor electorale și politice“.

Armata e pe cale să ajungă astăzi o unealtă în mâna guvernanților. *Armata, garanția existenței oricărei țări, nu e departe să devie din apărătoria țării, garda personală a guvernelor și forța lor electorală și politică.*

Să nu ne mire atunci faptul că într-o bună zi, vre'un colonel sau general popular să fie ispitit a imita exemplul lui Platiros, Kiroseopoulos, Wu-Pei-Fu, și să avem prilejul a asista la luptele de hegemonie a la China, să vedem reeditate stările endemice din Portugalia ca să nu mai voibim de sângeroasele turburări din Mexico și America de Sud.

Chaque peuple a son siecle, chaque l'homme a son jour! „acesta-i adevărul adevărat și noi preferăm evoluția pașnică și gradată. Trebuie să piară odată forțele oculte și să se întronizeze regimul curat constituțional. În acest caz nu va mai fi nevoie de armată în alegeri, căci fiecare partid va fi gelos de respectarea ordinii și aliteriei din constituție.

Până atunci cerem:

1. Lichidarea imediată a posturilor politice ocupate de ofițeri.

2. Anchetarea și reprimarea ilegalităților comise în recenta campanie electorală, reformarea vinovaților.

3. Cercetarea severă a comandamentelor superioare pentru stabilirea a acelor ofițeri, cari au legături cu partidele politice, cari fac politică, avertizarea lor și la cea mai mică abatere, scoaterea lor din armată.

4. Comandanții trupurilor de trupă să supravegheze neconținut activitatea extraregimentară a ofițerilor și gradelor inferioare, luând imediat măsurile ce se impun.

5. Reformarea fără milă a acelor ofițeri cari comit vreo abatere incompatibilă cu onoarea și demnitatea de ofițer.

6. Reducerea cadrelor la un minimum posibil, dar select din toate punctele de vedere.

7. Mărirea soldelor corespunzând standardului vieții de azi și clasei sociale respective.

8. Schimbarea sistemului de avansare în sensul ca până la gradul de maior inclusive să se înainteze pe promoții, indiferent de vacanțele bugetare.

9. Inchiderea ministerului de război pentru ori și cine. Numai cererile și plângerile înaintate direct să fie rezolvite. Să se prevadă pedepse pentru cei ce nu vor înainta mai departe actele. Instituirea unui regim demn de ofițer. Distrugerea intervenționismului.

10. Sporturile (scrima, călăria atletica etc.) să fie obligatorii și cât mai mult sprijinite.

11. Reîncopierea corpului ofițeresc în cea mai largă măsură în viața socială.

12. Ridicarea prestigiului și moralei armatei prin crearea unei tradiții, reprezentând bărbăția, demnitatea, cavalismul, onestitatea și tot ce este mai nobil, mai prețuit într-o clasă socială de elită.

13. Recrutarea și selecționarea cu grijă a elevilor școlilor militare. Introducerea în liceele militare a regimului spartanic.

14. Inzestrarea armatei cu toate cele necesare unei bune funcționări și instrucții. Să fim mai generoși cu cea mai de seamă instituție a țării.

Și atunci sperăm că nu se vor mai adresa scrisori anonime ministerului, de o rară violență, din care spicuim:

„Vântul redeșteptării ne cântă în suflet și ne învață să scuturăm teroarea cu care ne-ați legat sub cuvânt de disciplină. Atenție! Nu uitați că de sufletul a zece mii de ofițeri inferiori e legat cu lanțul dragostei de frate, sufletul a milioane de ostași ai țării“.

Această scrisoare a ofițerilor inferiori sună c'am revoluționar, c'am lipsit de disciplină și condescendență și ca un început de anarhie, sau explozie anarhică în status nascendi.

Atenție zicem și noi, atenție dlor generali, Goga, Averescu și Mircescu atenție, căci iată roadele fructului semănat de Dv. E timpul suprem de intervenție!

Faceți din armată o puternică armă de apărare națională — așa cum fiecare bun român dorește să o vadă, — dar nu o târâți în luptele mărunte de interese de partid, că îi subminați autoritatea, îi frângeți vitalitatea, o prăbușiți, și astfel țara întreagă se va expune pieririi.

I. Gruia

Pentru dl Comandant al Corpului VI de Armată

Intrebăm pe dl general D. Papp Comandantul Corpului VI de Armată Cluj, dacă are cunoștință, că un anumit Căpitan Ion, ofițer reformat pledeză mereu în fața Instanțelor militare, la Consiliul de Război al Corpului VI de Armată. Dispozițiile militare — după cât știm noi — interzic ca ofițerii reformați să apară în fața Instanțelor militare ca apărători chiar și atunci, când ofițerul reformat ar avea profesiunea de avocat. Cum individul Ion este de profesiune învățător pentru școlile primare și pledează totuși în fața Consiliului de Război, rugăm pe dl Comandant al Corpului VI de Armată, să binevoiască a ordona cercetarea cazului și întrucât se vor confirma afirmațiunile noastre, să-i interzică numitului de a mai veni în contact cu armata, ca apărător al împrici-națiilor.

Izbânda cagnotei

În societatea noastră actuală cu structura ei capitalistă, când nouăzeci la sută din preocupările oamenilor în lupta unanimă pentru siguranța economică individuală, se cifrează în sforțări gigantice, pentru a se înregimenta în singura ierarhie care există astăzi, cea a banului, spiritul omenesc cu îndelnicirile lui desinteresate, este exilat în unghiurile umile, modeste, desprețuite ale sărăciei. Pe arena vieții se dă azi o formidabilă luptă între capital și muncă. Spiritul nu este decât un accesoriu în această încheștare fără seamăn. Nu dominează orizontul, nu diriguiește mersul lucrurilor, nu călăuzește activitatea obștească. Midasul capitalismului transformă totul în marfă. Capacitatea intelectuală se vinde și ea ca o pastă de dinți, o pălărie la modă sau un cal dresat. La orice marfă prețul minim e fixat de cheltuielile de producere. La produse literare această lege economică nu se poate aplica din cauză că produsele intelectuale nu dispar prin consumație, ca o marfă obișnuită, un litru de vin de pildă. Ele subsistă deasupra tuturor veacurilor. Când cumpărăm, d. e., o carte de filosofie de Platon, nu-i mai plătim valoarea intrinsecă ci doar prețul de confecționare și desfacere a cărții: hârtia, salariul culegătorilor, câștigul patronului de tipografie, proviziunea librărilor, etc. La produsele intelectuale, literare estetice filosofice etc. care se îngrămădesc neîncetat prin natura lor intimă, oferta ca să ne menținem în termeni economici este mare iar cererea mică așa că multe volume de versuri, de pildă, abia răzbesc să achite munca brută (necesară la editarea unei cărți, fără să se poată pomeni măcar în vis de retribuirea poetului. Și în vreme ce ghetetele, care după un timp sunt scoase din circulația drumurilor, se cumpără de toată lumea, versurile, ca să păstrăm exemplul inițial rămân pe veci rânduie în rafturile biblotecilor și nu se razimă decât pe o categorie restrânsă de cititori. Utilitarismul, edonismul care străbate mai ales astăzi țesătura vieții capitalismului, nu îngăduie răsplătirea muncii creatoare cu proiecțiuni luminoase în viitor, ci numai pe cele de strictă, imediată necesitate.

„Tinta oricărei cheltuieli de energie în lumea actuală e sporirea productivității. O monstruoasă stoarcere a tuturor puterilor pământului și omului, ca să dea cât mai mult material asimilabil pântecului și poftelor inferioare. Orice idee e valorată după interesul pragmatic pe care-l deșteaptă. Orice instituție ideală a societății e mecanicizată industrial. De o sută de ani încoace nu s'a născut o singură idee epocală (distinsul profesor exagerază puțin) deschizătoare de drumuri necunoscute, în arhitectură, în filosofie, în sculptură, în religie, în morală. Numai știința — și anume, în special, cea aplicată — a făcut progrese enorme“ (Vasile Pârvan: Idei și forme istorice, p. g. 15-16.)

Firește n'avem spațiu disponibil, ca în pervazul unui articol să luminăm toate laturile problemei dificile a spiritului în actuala așezare a societății.

Dar ne întrebăm în treacăt, nu s'ar putea preconiza soluții și mijloace realiste de natură a remedia răul, păstrând însă independența de cugetare a scriitorului?

Problema o lăsăm, deocamdată, în drum și gândul ni se îndreaptă către ministrul de interne, dl Octavian Goga, cunoscut scriitor și rețutat piccolo al culturii.

S'a gândit el vreodată serios la situația scriitorilor în configurația actuală a societății? A preconizat vreodată soluții pentru păstrarea neatarnării de gândire a scriitorului? L-a chinuit vreodată gândul îmblânzării condițiilor vitrege ale capitalismului, pentru a se da puțină valorificării valorilor intelectuale, care

se nasc în colibe de la țară sau în odăile închiriate de la oraș?

Iată un pluton de întrebări, cari își strigă negația pe toată linia.

S'a gândit măcar să asigure condiții propice scriitorilor consacrați, pentru ca aceștia, desrobiți din sărăcie, să-și dea maximul talentului lor pe seama unui neam ținut în întunec? Cum a crezut dl Goga să sporească prestigiul scriitorilor?

Gazetele ne-au edificat.

Dl Goga a înlesnit deschiderea cazinoului de la Constanța sub auspiciile Societății Scriitorilor români.

Scriitorii, patroni de tripou, iată lumina cu care a înțeles poetul-ministru să sporească strălucirea prestigiului scriitorilor, iată cum au înțeles să se

umilească moștenitorii atribuțiilor lui Eminescu.

Am citit însă protestul reconfortant el unui scriitor de rasă, protestul dlui Cezar Petrescu. Ne pare însă rău că n'a găsit cuvinte de înfierare decât pentru scriitorii români și a trecut sub tăcere capitalul de vinovăție al ministrului de interne.

Și fiindcă a făgăduit să revină asupra tripoului de la Constanța, până când scriitorii cari mai păstrează amorul propriu al misiunii lor, zice-se nobilă, și care-și câștigă pâinea muncind de la zi la zi în loc să trândăvească în cafenele, vor pleca din această societate devenită tripou, să-și caute o casă a lor, fără felinar roșu și fără cagnotă, noi promitem să revenim deasemenea, analizând credințele dlui Goga asupra rostului scriitorilor în societate.

Ion Moldovan.

„Lanțurile grele ale robiei maghiare“

„Chemarea“ nu este și nu vrea să fie tribuna de unde să se propage ura de rasă, față de națiunile conlocuitoare. În școala grea a trecutului, când românii ardeleni au luptat pentru dobândirea unor drepturi de cari pe nedrept am fost privați, am învățat și noi, acești mai tineri, respectul pentru drepturile și juste doleanțe ale altora. Consecvenți acestui respect învățat la o amară școală politică, expunem, număr de număr, vederile și părerile noastre, frământăm principii și idei, însetați totdeauna după o reală armonie socială și după o obiectivitate fără reticență.

Pasiunilor — inerente nouă tinerilor — căutăm totdeauna să le punem stavilă, pentru a nu eclipsa seninătatea discuțiilor noastre.

Deși de câte ori scriem, vorbim facem o comparație între situația noastră de atunci și a ungarilor din Ardeal de azi de atâtea ori ne apar în oglinda sufletului frigurile multor preoți și țărani, adânc umbrite de nevoile românilor din fosta Ungarie și rău biciuite de câte ori își ridicau cuvântul pentru apărarea noastră.

Rănilor sunt atât de deschise încă și amintirea trecutului atât de brutală.

Vom așeza însă vâlul intrării peste tot ce a fost și în schimb nu cerem ungarilor din Ardeal, decât obiectivitate de care suntem animați și noi.

Cine va putea susține, însă când va citi în cele ce urmează, câteva fragmente din vorbirea iredențiștilor (câci sunt iredențiști) unguri, că minoritatea de la noi caută un liniștit loc de așezare în cadrele noului lor Stat?

Nimeni.

Ungurii de bună credință nici la un caz și cu atât mai puțin vom crede acest lucru, noi românii din Ardeal.

Fruntașul partidului maghiar, dl Kósa Béla la o întrunire din jud. Sălaj, a spus între altele: „Aci văd preoții și învățătorii noștri, cari fără ajutor de stat, cu venituri mărunte, se luptă cu viața pentru scăparea noastră din lanțurile robiei“.

Baronul Iozsika Iános: „trăește încă ungarul oștirea lui e tare. Fraților, să nu așteptați de la noi ca să împlinim dorințele cari sunt și trebuie să fie în sufletele maghiarilor adevărați. Nu putem încă azi...“

Fostul prefect țisaist în Debréțin Domahidy Elemér cel mai ticălos asupritor al românilor de sub stăpânirea ungurească a spus: „Lanțurile grele ale robiei ne-au adunat azi împreună. Știți voi foarte bine la câte maltratări am fost expuși noi până azi. Vom pretinde în Cameră și Senat, ca vorba ungurească să fie ascultată în toate oficiile din România, astfel ca să ajungă din nou oamenii noștri în funcțiuni și atunci noi veți mai fi jefuiți de oficanții români.“

Nu vom mai reproduce din vorbirile de „loialitate“ și de adâncă „su-

pușenie“ față de țara românească, ale celorlalți „patrioți“ prieteni și colaboratori ai mucosului de la Interne, Toronya Gyula cavalerul moșneag (cum zice Biruința) Barabás Béla, Szelle Béla Balogh, Gyárfás și ceilalți cari din voința dlui O. Goga și contra protestului unei țări întregi, au mutilat atât de oribil ideea națională.

Știm, că iredențiști de mai sus nu cred nici ei în monstruoșitățile rostite. Au tulburat numai sufletele țărănilor unguri, pentru a nutri focul revanșei și pentru a li se auzi — poate — glasul și dincolo de hotarele țării, la Budapesta, la Geneva dar mai ales la Londra.

Dorind a ne menține obiectivitatea propusă la început, nu vom răspunde cu vorbe, acuzațiilor de „jefuitori“ și „asupritori“ ce se aduc unui neam întreg, prea tolerant, extrem de îngăduitor și absolut înțelegător și nevoilor minorităților de la noi ci vom arăta prin date statistice „asuprirea culturală“ de o pildă de care se plâng atât de înduioșetor ungurii.

Regretăm, că deocamdată nu putem publica decât numărul școlilor din regiunea Inspectoratului școlar Cluj. Sperăm însă că în curând vom avea toate datele despre școlile minoritare din Ardeal.

Iată dar răspunsul nostru pe care-l socotim necesar al da pentru ungurii, cari ne ponegresc la noi acasă, ca în streinătate.

„Asupriții“ de unguri au:

Școli confesionale în: Cluj liceul „piarist“ de băieți și „Marianum“ de fete, Tg.-Mureș un alt liceu. Toate acestea sunt școli romano-catolice maghiare și au câte opt clase.

Ev. reformate (maghiare și aceste), Cluj, de băieți și fete. Tg.-Mureș de băieți, asemenea cu opt clase. Liceul de fete din Cluj, n'are drept de publicitate.

Unitare maghiare: Cluj, liceu de băieți cu opt clase.

Ev. luterane Bistrița liceu de băieți cu opt clase. Reghin, gimnaz cu patru clase.

Izraelite (evreo-maghiare) Cluj 2 licee „Tarbut“, unul de băieți, altul de fete.

Școli medii de Stat una de băieți la Cluj, și două de fete la Bistrița și Gherla.

Iar confesionale maghiare rom. cat. avem în Cluj, Dej, Reghin, Tg.-Mureș, Ev. reformate (maghiare) Tg.-Mureș, Turda. Luterane Bistrița, Reghin.

Școli profesionale de la Cluj cu limba de predare ungurească.

Școli superioare de comerț: Cluj Toplița, Dej, Tg.-Mureș de fete și băieți. La „Marianum“ de asemenea este o școală superioară de comerț ungurească. „Asupriții“ deci au atâtea școli, câte au și „asupritorii“ cu deosebirea, că școlile lor sunt mai populate ca ale noastre.

Și totuși se vâicăesc la fiecare drum politic, își întind mâna pentru ofrandă și de la spate ne aruncă cu pietri, ne scuipă și ne blestemă.

Năzuința românilor de a armoniza glasurile tuturor cetățenilor acestei țări pentru crearea unei înțelegătoare conviețuiri, în felul acesta se dovedește zadarnică și supărătoare.

Căci să fim bine înțeleși, toleranța noastră excesivă așteaptă înțelegere sinceră și loială colaborare, iar nu pietri și scuipături.

Tudor Bălțeanu.

Bacalaureatul

Viața constă din nenumărate examene teoretice și practice. Până la câștigarea pâinei de toate zilele tinărul de pe banca școlară, sau universitară crede că cele teoretice sunt mai grele ca cele practice. Intrat odată în vârtejul luptei pentru existența de toate zilele se convinge repede de contrariul.

În ierarhia examenelor instituite de mintea omenească pentru a ușura selecționarea elementelor, apte de intelectualizare, ocupă bacalaureatul un loc de frunte. El este poarta prin care se intră în domeniul carierelor intelectuale la care râvnesc — spre mândria noastră și binele națiunii — tinerile forțe.

Rezultatele examenului de bacalaureat din anul trecut și prezent, ne umple cu îngrijorare și căutăm o explicație, a succeselor dezastruoase.

După răspunsurile date de candidați se poate constata că ei nu au corespuns cerințelor universitare.

Dar care este motivul adevărat al acestei slabe pregătiri?

Putem afirma că elementul tinăr de după război este mai puțin dotat cu intelect și râvnă de muncă, decât cel din trecut?

Hotărât, nu.

Atunci cine este cauza acestei insuficiente pregătiri?

Școala și Statul! sau invers.

Școala nu are profesori destul de pricepuți și bine pregătiți. După război a trebuit să se ocupe catedrele de la sutele de școli nou înființate cu profesori insuficient pregătiți.

Și școale medii nu este corespunzătoare pentru că Statul nu a avut o politică școlară bună: nu s'a îngrijit de crearea unui corp profesoral excelent și bine retribuit.

S'au edificat sute de școli, s'au primit mii de elevi, dar nu li s'au putut da educația recerută de exigențele culturii și ale civilizației de azi.

De aceea susținem că este o nedreptate ce se face cu examenele de bacalaureat, o nedreptate față de elevi. Dacă nu li s'a dat posibilitatea unei educații îngrijite nu li se poate pretinde nici o prestație mai bună, ci numai adekvată cu nutremântul științific primit pe băncile liceului.

Să se revizuiască deci sistemul de instrucție din licee, să se amelioreze în primul rând corpul profesoral, fie și prin restrângerea liceelor, dar să nu se mai continue cu spectacolul examenelor de bacalaureat a căror rezultate sunt o rușine pentru neamul întreg nu — cum cred unii — numai pentru procentul mare de elevi respinși.

Dr. T. V.

Răspândiți

„CHEMAREA“
tinerimei române apare
în 10.000 exemplare.

a erupt. Dobitocule, măgarule, scroafă, mama și alți sfinți diverși din calendarul ortodox și catolic își luau sborul penetrând spațiile unor dinți certați cu bunul simț igienic, isbindu-se vulgar de sonoritatea aerului atotrăbdător.

— Suntem în parlament, a îndrăznit să riposteze președintele, și toată tragedia vieții noastre politice condusă de o majoritate cu noime de băcan cu polițele protestate, a plutit deasupra intensei culturi de zarzavat ce se numește „parlamentul român” și unde căpăținile de varză — „aleșii” națiunii — au sfânta misiune de a încasa cele mai unsuroase diurne.

Cearta în aparență se reduce la mici fricțiuni datorită majorității necuvântătoare, scandaloasă până la excès prin zelul prea puțin educat al microscopicelelor ființe ce nici nu îndrăzneau măcar să viseze că cloța politică dela interne, peste noapte spărgând găoacea clocitei lor ființe, îi va scoate parlamentari.

Descompunerea cadavrului ce se numește „partidul poporului” a început înainte ca embrionul născut din orgia unei detestabile împreunări să fi luat forme omenești.

Cel mai încurcat este totuși pensionarul general care înlocuindu-și sabia cu un baston într-o clipă de desorientare proptindu-și ciocul în vârful cauciucului al băbului său de pribegie, tușind caustic, a tresărit anemic în fața situației nu tocmai clare.

Di Tilică Burileanu, aspirantul la industrie a fost omis din combinație. Dni Negulescu și Coandă preferă instrucția respective industria, al doilea în schimbul prezidenței Camerei și a Senatului.

Finanțele sunt supuse fluctuației anomalului triumvirat Lapedatu—Garoflid—Manoilescu. Până când dl Lapedatu preconizează o politică financiară vinilistă mai moderată, subsecretarul de

Stat Manoilescu contractează împrumuturi în Italia a căror soartă e binecunoscută opiniei publice. Cheltuielile făcute cu ocazia alegerilor au depășit cu un miliard bugetul prevăzut. Numai suma automobilelor confecționate pentru simandicoasele excelențe și anturajul lor se ridică la 47 milioane. Dl Garoflid își irosește energia în lupta de a se debarasa de tutela liberală fără vreun rezultat apreciabil.

Nenorocita politică minoritară își dă roadele.

Fripturistul ministru Goldiș se plânge că nici n'a fost măcar inițial în misterele pactelor cu minoritarii a căror rezultat este numărul considerabil al reprezentanților minoritari, unguri, sași, evrei, ruși, bulgari, turci, găgăuți și armeni penetrați în parlamentul țării prin bunăvoința compătibilei excelențe dela interne.

Se lucrează asiduă la realizarea unor proiecte politice minoritare, ne asigură dl Goldiș, deocamdată asistând la formarea blocului minoritar, postulat dictat de Budapesta, realizat deja în Cehoslovacia și cunoscut prin conduita sa obstructionistă.

Germanul destrămării roade fără milă ființa compromisă prin poligamie a partidului averescan.

Nu facem pronosticuri, o teamă imbucurătoare totuși ne frământă.

Porcul din politica românească, ne-a făcut un avertisment lipsit de cea mai elementară seriozitate.

— După un an vom reveni, a grăhăit fosta excelență dela domenii, crezând că combinația elucidată de craniul său cu vederi limitate, va fi mai trainică.

Anul nu, însă lunile sunt numărate și nu din cauza opresiunii partidelor de opoziție, ci prin răsbunarea propriilor păcate.

București, 14 Iulie 1926.

Romulus P. Roșu.

Cum este mințit Regele și poporul

Penultimul aliniat din răspunsul Camerei la mesajul Tronului se termină cu următoarele cuvinte de o profundă necuviință față de Rege și popor:

„Sire, strânși uniți în jurul Tronului, pătrunși de simțul datoriei și al răspunderii ce încrederea Țării ne impune, urmând pilda celor din trecut, suntem hotărâți să ne închinăm cu toții înaintea interesului obștesc și nădăjduim să fim vrednici de așteptările Coroanei și ale poporului Țării...”

Cuvintele în sine nu sunt necuviințioase. Sunt protocolare și de rigoare. Sunt expresiunea cea mai elocventă a fățărniciei guvernului, și a politicii de custozie dinastică față de Rege și mai sunt o nerușinată bătaie de joc față de Popor.

Nu căutăm să bagatelizăm totul dintr'un implacabil spirit de adversitate.

Dar a vorbi Regelui despre simțul datoriei și al răspunderii, despre interesul obștesc și așteptările Coroanei și ale Poporului, atunci, când parlamentarii guvernului se lasă delirului unei porniri arivistice netemperate, de idei intenționat greșite, și de sentimente față de Popor puțin nobile, este o totală lipsă de pudoare față de acea Coroană sub scutul căreia se refugiază de atâtea ori partidele a căror popularitate a evaporat de mult.

Interesul obștesc! Ce minciună, ce sinistră bătaie de joc față de obștea anonimă.

În timpul de grea refacere economică, într'o plină criză morală și politică, interesul obștesc pretinde, ca guvernul să mărească dezastrul țării și să plătească pentru mulțimea de pagali din Parlament sute de milioane drept primă de încurajare pentru a-ătea afaceri incorecte, pe cari le săvâr-

șesc acești analfabeți imuni în numele Poporului.

Entuziasmul și dorul de îmbogățire s'a urcat la un diapazon atât de înalt, încât au pierdut cu desăvârșire respectul față de morală, confundând (și intențonat) noțiunea binelui cu cea a răului.

Și poporul rabdă. Privește cu pumnii încheștați cum acești „reprezentanți” ai lui se sfășie sângeros pentru urgenta votare a proiectului pentru majorarea diurnelor și a indemnizațiilor, atunci, când țara, așteaptă ca inteligența fiecărui contingent să contribuie la anevoioasă lucrare, la ridicarea economică a națiunii.

Dar „interesul obștesc” merge mai departe și pretinde înființarea de noi subsecretariate la industrie, la comunicații și la prezidenția Consiliului, pretinde aruncarea în vânt a tezaurului public, procurarea de automobile pentru cocotele politice, pretinde premii și ajutoare pentru rude și amici; iar poporul rabdă, căci doar de aceia este popor.

Și atunci cum să nu fie senilul din fruntea guvernului pătruns de simțul datoriei și al răspunderii și cum guvernul să nu fie vrednic de așteptările Coroanei și mai ales ale poporului?

Nu, nu! Retrăcăm ceiace am spus la început.

Faptele guvernului nu sunt o necuviință față de Rege și nici o porcărie față de popor.

Căci minciuna este una dintre pietrele fundamentale pe cari este clădită politica fiecărei țări, și doar guvernul Averescu, n'a făcut altceva, decât a căutat să nu fie desmințit.

Și greșeala față de popor o săvârșește nu guvernul ci acela care nu alungă pe mincinoși din jurul său.

T. B.

Pentru ce a fost reformat căpitanul Ioan?

Individul G. C. Ioan, într'un număr al „Biruinței”, răspunde în mod oarbă și laș, la o notiță apărută în „Chemarea”. Noi adică am atras atenția dlui general D. Papp, că acest individ, ofițer reformat din armată, continuă să apară în fața instanțelor militare, deși numai are acest drept. Pentru aceasta omul cu plete sure pare a se fi supărat foc și în gazeta locală amintită debitează în mod perfid și laș o serie de prostii, cu scopul evident de a induce opinia publică de bună credință în eroare. „Chemarea” nu știe — scrie scribul care și-a bătut cel puțin de zece ori botul în pământ pentru a fi angajat la ziarul „Patria” — că numitul căpitan a fost reformat fără pierderea gradului, și că reforma căpitanului Ioan nu este nici pentru greșeli disciplinare, nici pentru greșeli morale, ci pentru o subtilă interpretare a doctrinei militare etc...

Perfidia, lașitatea și josnicia prin cari slugoiul fără credință, caută să se așere, îi produc o profundă scârbă.

„Anonimii” dela „Chemarea” (cum îi place individului Ioan zis și Vladimир Nicoară să ne numească) știu un lucru și anume, că: *pe deapsa reformei se aplică pentru grave abateri dela onoarea de militar și om, și că dela mărimea culpei depinde pierderea sau menținerea gradului ce l-ai avut în armată.*

Odată reformat (indiferent dacă îți mai păstrezi ori ba gradul) ești șters din controalele armatei ca unul ce ai pătat onoarea de ofițer neștiind demn de a mai figura între ostașii Regelui.

Individul G. C. Ioan a fost reformat din armată. A pătat deci onoarea de ofițer, și este un nedemn laș, care nu recunoaște acest lucru.

După informațiile noastre căpitanul G. C. Ioan, a fost reformat din armată, din motivul, că în calitate de apărător din oficiu al unui soldat din compania sa a primit dela acesta un „onorar”.

Individul Ioan, dacă poate să desmintă informația de mai sus, să publice sentința de reformă.

Așteptăm! Tudor Bălleanu.

Invalidarea lui Szele Béla

Au trecut mai multe zile de supliciu pentru Szele, care nu voia să creadă că cărdășia din timpul alegerilor, acea dulce împărțere a șovinismului maghiar și a naționalismului guvernului Averescu-Goga-Goldiș, să se sfârșească la poarta parlamentului.

Totuși s'a întâmplat evenimentul neașteptat pentru magyar part în general, Szele Béla în special. Până în ultimul moment au sperat stăpânii noștri de eri că va intra prototipul antiromânismului în Camera română. Chiar după cuvântarea de apărare a deputatului maghiar Wieler se părea — zice presa lor — că opinia majorității îl va agrăția pe Szele. „Dar a venit atacul neașteptat” — cum zice „Keleti Ujság” — a deputatului naționalist Voicu Nițescu, care cu o voce sonoră și o obiectivitate desăvârșită a expus activitatea ziaristică a lui Szele din 1916—1925.

Expunerii liniștite și pătrunzătoare nu a putut rezista nici prietenul steagurilor ungurești dr Buksán, care a mirolăit câteva cuvinte: „Nu am cunoscut articolele lui Szele”.

Cum nu le-a cunoscut? Dar ce bărbat politic pretinde a fi dacă a scăpat cu vederea campania pe care a dus-o presa română și mai ales „Cuvântul” în contra acelei ploșnițe?

Mai afirme subsecretarul — pentru

a se disculpa — că „nu știa cine va candida din partea lui magyar part și că ulterior „l'a rugat pe Szele să-și retragă de bună voie candidatura”.

Minciuni ipocrite!

Guvernul știa foarte bine și cu zile înainte — după cum a declarat Ugron și alți unguri — cine vor fi candidați de magyar part, „și ar fi avut atunci posibilitatea să respingă persoanele cari nu-i conveneau”, dar nu le-a făcut! Din ce motive? din indolență și nepăsare! ambele calități inerente membrilor cari compun actualul guvern.

La loviturile zilnice ale presei naționale, la interpelările și expunerile cu greutate, au început să abandoneze miniștrii pe prietenul lor Szele Béla. „Partida era pierdută” își ziceau deputații maghiari.

„Era bine să ne preveniți din vreme de activitatea acestui domn”, bălbaia zdrobit anemicul subsecretar. „De altfel eu n'am apărut pe Szele Béla. Camera e liberă — în cazul acesta a fost o excepție — să valideze ori nu pe cine crede de cuviință”.

Și Camera a dat 222 voturi contra lui Szele și 32 voturi ungurești, săsești și cine știe ce găgăuți, pentru el. Szele Béla n'a păpat deputația în ara terfelită și urată de el.

Mihai Trotuș.

Concesiunile pentru teatru maghiar

Ministerul cultelor a decis asupra concesiunilor pentru teatrul maghiar din Ardeal. Concesiunile din acest an se deosebesc în mod esențial de cele de până acum, întrucât dreptul de reprezentare nu este fixat pentru un anumit oraș, ci directorii cari au primit acest drept, pot peregrina dintr'un loc în altul, fără vre-o autorizație specială, decât din partea orașului, în care vreau să dea reprezentația.

Condițiile între cari s'au dat anul acesta „dreptul de reprezentare” deosebite sunt cu totul necunoscute până acum. Măsurile luate sunt însă bune. Numai acel concurent a primit autorizație, care a dat o garanție pecuniară de 100 mii lei. În ce privește dreptul de a juca pe scena vreunui Teatru Maghiar din Ardeal, vreme de un an de zile s'a decis, ca acest drept să nu fie acordat decât unui cetățean român, ceilalți actori pot să apară pe diferitele scene numai ca oaspeți.

Măsura aceasta a provocat însă indignarea multor directori de Teatru cari astfel se văd stânjeniți în activitatea lor iredentistă, prin prohibiția importului de ofițeri de ai lui Horthy travestiți în „artiști” de operetă, dansatori și cântăreți.

Vagabonzilor din Budapesta, cari până aci se bucurau de o caldă primire (în numele ideii naționale maghiare) din partea acestor directori, li s'a tăiat drumul.

Afară de acestea fiecare director este obligat să predea de 8 ori la lună, Teatrul pentru trupele românești.

Deși nu suntem gazetă de informații am înregistrat acest fapt, ca fiind foarte important, rezervându-ne dreptul de a reveni asupra lui în numărul viitor, pentru a arăta mobilul protestului cătorva directori de Teatru, contra acestor măsuri.

Situația politică

Maturul corp a depus — nu fără ezitări și mici remușcări — examenul de maturitate: a validat alegerea „mâncătorului de valahi”, Barabás Béla, care și-a exprimat stima ce o are pentru poporul nostru comparând țărâna română cu o scroafă; articol publicat chiar în timpul campaniei electorale.

Validarea senatorului Barabás nu este o lipsă de conștiință națională, este numai efectul unui experiment fizic, cunoscut de toată lumea: căldurile mari din capitală au pus în fierbere apa din capetele senatorilor, aleși cu voturile minoritare și cărora totuși se zice „majoritari”, tulburând astfel — fără vina lor — judecata limpede, într-o chestiune de demnitate națională.

Parlamentul și el își vede de treburi. Opoziția, inclusive cuștișii, aduc zilnic dovezi despre ilegalitățile și brutalitățile comise în alegeri de partidul zis al poporului, totuși majorității (anonimi din cauza anatemei, tăcerii, aruncată asupra lor de presa stingherită și insultată de ei) nu sunt mulțumiți cu dovezile primite. Ei cer să li se aducă, afară de dovezile scrise și mărturia oamenilor, cadavrele morților dela Ruși. Ceeace noi credem de superflu, pentru că majoritatea majoritarilor este compusă din cadavrele moralității și politice candidide.

Chiar și trinitatea — lipsită de aderenți — a dlor Goldiș, Lupaș și Lepădatu este solicitată să-și îngroape partidul de utilitate electorală și să se înscrie în partidul popoarelor minoritare. (Cine nu crede să citească cele scrise de ortacul trinității în ziarul România Nouă din Chișineu). Generalul Averescu a pățit-o odată, și nu vrea să fie debarcat și a doua oară prin oameni, cari, la ordinul liberalilor, ar eși din guvern pentru a da regelui ocazia să trimită pe general la pensia bine meritată.

Și scadența acestei penzii nu este prea îndepărtată, pentru că guvernul dă zilnic dovadă de o incoerență uimitoare: nu știe ce vrea, și când ar ști ce vrea, nu poate ce vrea.

Pe țărâm politic, administrativ și financiar nu știe care cale s'o apuce: Ar vrea fuziune, sau colaborare cu partidul țărănesc, s'au național; dar nu vreau partidele amintite să se îngroape de vii. Ar vrea să câștige încrederea țării; și își îndepărtează tot mai mult poporul cu necontenitele șicane emanate dela alegeri.

Ar vrea — poate — să facă o administrație mai cinstită, dar funcționarii neacordându-i încredere îl sabotează, pentru că nu înțeleg să fie la cheremul tuturor capriciilor unui expoet, sau moșteacă zahărisit și existența să nu le fie măcar asigurată prin contravaloarea muncii prestate.

Guvernul ar vrea să-și câștige în mod definitiv simpatia armatei, dar prin sporul lefurilor, așa cum este proiectat, a reușit să mulțumească pe generali și câțiva ofițeri superiori, nu însă pe cei inferiori; dând astfel ocazie la cea mai anarhică și periculoasă manifestare, care vreodată s'a auzit în armata română... la publicarea scrisoarei din Cuvântul, tratată de noi în altă parte.

Ar vrea guvernul să înceapă o politică economico-financiară mai salutară pentru Țară: inflație, pe urmă stabilizare, export intensiv, producție mărită etc... dar, nu-l lasă dl Vintilă Lepădatu, cu toată simpatia dulce și lipicioasă, care s'a dovedit a exista între creatorul guvernului actual, Alecu Constantinescu — zis și altfel — și generalul salvat de o moarte irevocabilă.

Este deci natural că acest guvern al încercărilor nehotărâte și nenorocoase, să nu poată câștiga încrederea internă și, mai puțin, externă. Cu metode: „un pas înainte, doi înapoi” se poate conduce o școală de dans pentru adulți, dar nu o țară întregă, cu probleme atât de dificile ca a noastră.

Poetul „pățimirei electorale” și ministru de interne, pare că a găsit o nouă idee salvatoare pentru rezolvarea temeinică a tuturor problemelor universitare: militarizarea școlilor superioare.

Văzând că atitudinele sale puțin statornice față de marșul ideii naționale au făcut să dispară admirația acordată lui de tineretul național și idealist, așa cum evaporează alcoolul unui chef plăcut din capul plimbat în aer curat, încearcă acum să recâștige dragostea pierdută cu forța. Credem, însă că și în acest fel de dragoste silnicia va produce tocmai efectul contrar, și tineretul universitar, militarizat odată, va ști să înceapă adevăratul marș triumfător al ideii naționale, lipsindu-se de comandații farisei, și gata de pactări cu inamicii.

Aelit.

Presă engleză despre alegerile din România

Nici o voce favorabilă

Publicăm deocamdată după Adeverul cele ce urmează.

„Manchester Guardian” (19 Mai) într-un articol intitulat: „Alegeri românești. O opoziție strangulată”, scrie:

„Intr'atât, încât reprezintă expresia liberă a voinței poporului, alegerile parlamentare cari o să aibă loc în România dela 25 la 28 Mai vor fi o farsă sau, poate, o tragedie. Consiliile comunale, numite de noul regim Averescu, au refuzat în multe locuri, să accepte listele de candidați ale partidului țărănesc și național: singurele grupuri cari au oarecare perspective de succes și cari fac în mod serios opoziție regimului actual Averescu-Brătianu. Aceasta însemnează că în acele localități o să învingă așa zisul partid al poporului sau prin înțelegere comună, liberalii brătienști. În alte locuri, candidații opoziției n'au fost lăsați să intre în circumscripția lor. Deasemenea s'au interzis manifestele și tipăriturile opoziției, ... O cenzură rigidă a fost stabilită în contra telegramelor destinate presei externe.

Correspondenții străini nu pot să-și trimească depeșile decât cu cea mai mare greutate.

„Partidul generalului Averescu o să câștige alegerile, dar noul parlament n'o să reprezinte voința poporului român”.

„Westminster Gazette” care, cași „Manchester Guardian” este ziar liberal și se bucură și dânsa de o mare autoritate, intitulează telegrama pe care corespondentul ei din Viena a trimis-o la 28 Mai: „alegeri teroriste”. În telegramă se spune că „teroarea guvernamentală” a întrecut chiar ceace se făcuse până atunci în România.

„The Economist” amintește că partidul poporului n'a avut de cât șase deputați în Camera precedentă. El scrie:

„In ce privește opinia reală a țării, alegerile au fost o farsă. Voturile obținute de partidul țărănist sunt surprinzător numeroase, dacă ne gândim la condițiile în cari au avut loc alegerile. Voturile acestea arată ce s'ar fi întâmplat decă alegerile ar fi fost libere”.

„The Near East And India” (3 Iunie)

consacră alegerilor un foarte lung articol. Detașăm următoarele:

„In Anglia nici un guvern n'ar putea „face” alegeri în favoarea lui. Poporul (englez) n'ar tolera un singur moment la putere să uzeze de forța fizică pentru a sili corpul electoral să adopte vederi pe cari, altfel, nu l-ar adopta”.

In România, însă e altfel. Revista reproduce articolele din constituția română în cari e vorba de suveranitatea națiunii, de libertățile „garantate” ect. și spune:

„Toate acestea nu l'au împedecat pe generalul Averescu să transforme pe cei 5 sau 6 partizani pe cari i-a avut în fosta Cameră în 280”.

Autorul articolului se ocupă apoi mai ales de partidul național și de situația ce s'a creat în Transilvania prin eliminarea acestui partid dela putere.

Din „New Statesman” (dela 12 Iunie)

„Din surse autorizate ni s'a spus că algerile acestea au fost mai scandaloase decăt acelea de acum o jumătate de veac. Toate obstacolele posibile s'au făcut opoziției”.

Gróf Bánffy Miklós cetățean român

Fostul ministru de externe al „Ungariei ciuntite” și cunoscutul om de știință a depus jurământul de fidelitate pentru România întregită, în urma încetănenirii acordate lui de guvernul minorităților! Averescano Goga Goldiș.

Nu ne interesează motivele cari l'au determinat pe „marele maghiar” să vie în țara valahă; fie acelea de ordin politic (pentru a putea fi un scut și îndrumător mai mult lui magyar part), sau interese economice (salvarea moșiiilor sale).

Nu-i reproșem nici activitatea sa defăimată ca bun patriot maghiar și cu oarecare succese, îndată după Albulia (1918) în principatele centre din străinătate, dar mai ales în Anglia și îndreptate contra unirei Ardealului cu țara mamă, cu toate că a depus toată stăruința posibilă, a utilizat toate căile și legăturile ca să împiedece ciuntirea Ungariei milenare.

Toleranța noastră merge așa de departe, încât înțelegem — din punctul său de vedere acea atitudine dăunătoare și periculoasă pentru unitatea noastră națională.

Ținem însă să facem o constatare: dregătorii țării românești au îmbrățișat cu duioșie și suflet iertător pe un mare maghiar, care în vremuri critice încercase să infige cuțitul, mănuit cu picepere, în inima unirei noastre naționale.

Această ertare este biblică, dar în politică se numește: lipsă de simțul elementar de conservare națională!

Éljen, Goga Oktavian și Nicolae Bánffy!

Pic.

Inconștiență națională

Cu prilejul validării lui Barabás

Dacă până eri mai existau naivi, cari să creadă în penete de cocoș ale ideii naționale, îmbrăcate la zile de sărbători de către Goga-Cameleonul, și mai ales în zile de restriște politică și ingrată uitare a marelui unificator cu furca, azi după validarea mâncătorului de valahi, Barabás Béla, sperăm că li s'au spulberat orice nedumerire și ultima frântură de admirație.

Intr'adevăr nici odată nu s'a reliefat mai bine „cameleonismul” călăului Ardealului, O. Goga, ca în chestiunea ce preocupă toate forțele naționale integre, în pactul cu minoritățile.

Dacă până eri mai exista vre'un tardiv credul atribuia guvernului o cantitate negliabilă de simț de pudoare, de demnitate națională și patriotism elementar, azi nu mai poate exista dealungul și dealatul țării nici un „valah” nefalsificat, care să nu privească cu desgust și revoltă spre cuibul „incon-

știenței naționale” pe care guvernul și l'a făcut în inima țării.

Senatul a fost spurcat din momentul când aleșii „vânei de bou” au pășit pragul lui, aducând pe călăii românilor aproape în marș triumfal în matutul corp.

Astăzi, când autorul moral al măcelului din Arad din Decembrie 1918, (imediat după Unirea tuturor Românilor), a fost validat în contra venerabilului luptător național Șt. Cicio Pop, și când senatori români (guvernamentali) au avut obrazul să-l felicite (probabil și dl. Goldiș s'a pus cununa inconștienței naționale.

Rușine națională! vă strigăm, împreună cu eroii cari s'au sacrificat dealungul veacurilor pentru înfăptuirea idealului național, vouă d-lor Goga, Goldiș, Lupaș și Lepădatu, cari toți v'ați lepădat de neam lege, rușine națională, rușine... Și atunci să nu ne disprețuiască lumea?!

In fața a atâta inconștiență rămâi încremenit.

Să îmbrăcăm dar cu toți doliul național, căci conștiința națională a murit. Ave Goga, asasinule. Mi.

FRIPTURI

G. M. Ivanov la frontieră.

Aflăm că publicistul G. M. Ivanov, redactor la „Biruința” va fi însărcinat din partea guvernului cu chetarea incidentelor sângeroase româno-bulgare dela frontiera Patriei sale.

În calitate de fost funcționar al biroului presei sovietice din Moscova, și ca adânc cunoscător al problemelor „intercontinentale” sperăm, că dl Ivanov, va aduce reale servicii Patriei sale adoptive, României tolerante. Felicitările noastre!

Să ne plimbăm, spre binele țării

Mulți cititori desigur, nu vor ști de ce treburile țării merg prost. Cauzele vor fi multe de bună seamă. Fiecare dintre noi, cunoaște vr'o câteva. Cauzele apar și dispar. Cele mai grave însă apar de o vreme încoace, în capul unui traducător din gazetele ungu-rești, angajat la „Prăbușirea” morală din Cluj. Acest „genial” gazetar scrie acum nu de mult în „Țara noastră” următoarele adevăruri puternice și inalterabile, ca o stâncă de granit. „Monumentele și clădirile trecutului nu coboară jale în sufletele lor”. (În sufletele acelora cari joacă biliard la cafenea, în loc să se plimbe N. R.) „Pentru ei Lupoica nu are nici o însemnătate. Nu se plimbă ca mine în fiecare zi în jurul Catedralei ce se clădește, pentru a înregistra cea mai mică schimbare în plus”... Bravo, genial, adorabil. Români! să vă plimbați în fiecare zi în jurul Catedralei și puteți dormi liniștiți de grijile țării. Noi credem, că dacă dl Octavian Goga ar părăsi portofoliul de interne și s'ar plimba și dsa numai în jurul Catedralei, țara, biata țară, ar răsufla mult mai ușor. Propunerea e sinceră și reclamă o mai deaproape examinare.

In Bulgaria...

Suntem informați din sursă guvernamentală, că bulgarul G. M. Ivanov redactor actualmente la „Biruința” a fost pus de către un ministru în fața următoarei alternative: ori optează pentru cetățenia română și atunci primește postul de moralist și antreprenor al opiniei publice din Bulgaria, ori rămâne cetățean bulgar și atunci va da și pentru mai departe directive politice și lecții de patriotism românilor, cari au lașitatea de a tolera pe pământul lor, acrobațiile gazetărești a tuturor veneticiilor. Suntem curioși și noi, dacă bulgarul numit își va desbrăca cămașa neagră de fascist și va pregăti bagajele de plecare, ori ne va „ferici” țara și pe mai departe cu directive de politică „externă”.